

Hung. Monitoring 22.3.89. (Krónika, 7.30 h)

A mikrofonnál: Pintér Dezső.

Körülbelül egy órával ezelőtt kaptunk egy telefont, 15.000 kanadai dollár sorsáról van szó, azt hiszem, hogy hallgatóink közül sokan ismerik a történetet, de Orosz József kollegám elmondja, hogy miről van szó, mert bekapcsolódtunk ebbe az ügybe.

- Röviden dióhéjban a történetről. A REFORM c. újság egy héttel ezelőtti számában megjelent egy írás, amely arról szól, hogy a rákosszentmihályi református gyülekezetnél kerestetik 15.000 kanadai dollárt érő csekk, a REFORM állítja, ill. gyanakszik arra, hogy valaki azt a csekket eltüntette, kézen-közön eltűnt. Ami után ezt elolvasták a református gyülekezetben is, ma reggel telefonált Páncél Tivadar református lelkész és ő alaptalan rágalmazásnak minősítette a REFORM írását természetesen visszahívtuk Páncél Tivadart, készítettünk vele egy telefoninterjút, de azután felhívtuk a REFORM főszerkesztőjét, Tőke Pétert is.

- Megvan-e ez a 15 000 dollárt érő kanadai csekk vagy sem?

- Páncél: Kérem szépen, itt van előttem, amilyen gyorsan csak lehetett beszerezni, a kanadai... dr. Baksa Csaba lelkésznek az... irata hozzám címezve, a vezető lelkész, aki felelős vagyok a Rákosszentmihályi Református Egyházért, dátuma... sajnálattal értesültem az alaptalan vádaskodásról, semmiféle 15 ezer dolláros csekkről nem tudok és soha sem kerestem. Minden kanadai adományt tisztázottnak tartok, aláírás dr. Baksa Csaba.

- Tehát akkor van csekk vagy nincs csekk?

- Szó sincs 15-ezer dolláros kanadai csekkről, az állítást, mint valótlanságot, mint szemem szedett hazugságot visszautasítok, és sajtóperre fogunk menni, amennyiben nem vonják vissza ezt az

alaptalan vádaskodást.

- Mi Tőke Péter véleménye?

- Tőke: Mi a március 17.i számunkban írtunk egy cikket arról, hogy hol bujkál a 15 ezer dolláros kanadai csekk, ezt mi egy Torontóból kapott levél nyomán írtuk, amiben az ott élő magyarok tájékoztatnak bennünket, hogy ők mindent megtesznek az erdélyi menekültek érdekében és tavaly nyáron feladtak egy 15-ezer dolláros csekket.

- És mi arról a véleménye önnek, hogy Páncél Tivadar egy Kanadából származó távirattal tudja igazolni, hogy onnan nem küldtek 15 ezer dollárt a református gyülekezetnek Rákosszentmihályra?

- Ez nem igazol semmit, mert táviratot bárki küldhet, nekünk egy olvasó írt levelet, aki a 15 ezer dollárban érintett, tehát ő aki a pénz küldte, ő sérelmezi ezt és vele szemben ne küldjön senki táviratot, hogyha ő küldte a pénzt, akkor neki van joga visszavonni ezt, tehát ha akárki más küldte, az lehet, hogy csak a református egyház védelmében akar tenni valamit.

- Akkor ez azt is jelenti, hogy, ha per, akkor úgymond legyen per, akkor a REFORM vállalja, hogy Páncél Tivadar rágalalmazási pert indít az újság ellen?

- Persze hogy vállaljuk és a mi érdekünk, hogy az igazság kiderüljön, akárki is indít pert, nekünk..., hogy Páncél Tivadar letegye az asztalunkra a 15.000 dolláros csekket és bemutassa azt, hogy megvan a pénz.

- Hát eddig a felvétel, meglehetősen rossz érzéseim vannak, nem tudom, nyilván nem ami dolgunk, hogy ezt rendbe rakjuk, pár percünk volt egyáltalán arra, hogy erről az egész dologról mind a két fél meghallgatása után közreadjuk ezt az interjút, de hogy lehetne ezt szerinted összefoglalni?

- Azt hiszem, hogy mindenkinek érdeke, hogy az igazság kiderüljön, de nekem szöveget ütött a fejembe, amit Tőke Péter mondott. Ő ugye azt mondta, hogy számára nem bizonyíték az a távirat, amit Páncél Tivadar kapott Kanadából, amelyben bizonyítják, hogy nem küldtek 15 ezer dollárt. Nos, hát ugye azon el lehet vitatkozni, hogy ha van egyszer

egy távirat, vagy egyszer egy irat, akkor az hiteles-e vagy nem hiteles, a szembenálló felek egymás papírjait elfogadják-e bizonyítékként. Szerintem ezt az egészet meg lehetett volna előzni azzal, hogy talán el kellett volna menni a Magyar Nemzeti Bankba, vagy talán érdemes lett volna oda elmenni és érdeklődni, hiszen rajtuk keresztül érkezik, jön be Magyarországra külföldi küldemény, pénzküldemény, hogy valóban bejött-e, lehet hogy egyszerűen eltűnt a bürokrácia útvesztőiben és nem érkezett meg a református gyülekezetbe.

- Igen, éppen ezért fontos, én megértem Páncél Tivadar tiszteletes urat, hogy ő szeretné tisztázni, mert most egy vád van, és hát ez az egész mozgalomnak és szándékaik lejáratásának vélik és hát valószínűleg, hogy nem erről van szó, de hát nem mondhatunk ki előre, valóban bizonyítani kell, és ha per, hát akkor legyen per és tisztázódjon ez, de rossz érzés ne maradjon, tehát valami bizalom maradjon meg a református egyházzal szemben. Egyetértesz, mert te beszéltél velük?

- Tökéletesen egyetértetek és hát persze izgalommal várjuk a folytatást, már csak azért is, hogy talán meg tudnak egyezni a reformátusok és a REFORM szerkesztőség, itt nem egymásról van szó, hanem az erdélyi menekültekről, mert végül is az ő javukra küldtek 15 ezer dollárt.

- Nem is megegyezésről van szó, hanem ezt tisztába kell tenni.

- így van.

+++

Hung. Monitoring, 22.3.89. (Esti Magazin, 18.30 h)

Magyarország a kelet-európai országok közül elsőként csatlakozott a genfi menekültügyi konvencióhoz. A bizottság négytagú delegációja egy héttel a csatlakozás után máris ellátogatott Magyarországra. Ma sajtótájékoztatót tartottak, Forró Tamást hallják.

- Változik-e a Magyarországra menekült lassan 14 ezer román állampolgár helyzete, jogi státusza attól, hogy hazánk csatlakozott az 1951-ben elfogadott menekültügyi konvenciójához és azt kiegészítő 1967-es, a menekültek státuszát szabályozó jegyzőkönyvhöz? Köztudomású, hogy hazánk képviselői március 14-én nyújtották át a világszervezet főtítkáranak a ratifikációs okmányokat. Ezzel Magyarország 106. tagországgként a kelet-európai országok közül pedig elsőként csatlakozott a menekültügyi konvencióhoz. Ezért jött, ezért jöhetett Magyarországra az ENSZ menekültügyi főbiztosságának küldöttsége, Omar Bakit (ő) technikai szolgálati igazgató vezetésével. Olyan időszakban érkeztek, amikor éppen előkészületek történnek a magyarországi befogadó táborok felállítására. Jártak az érintett területeken. Az elképzelések szerint három ilyen állomás lenne. Hajdúszoboszlón a KISZ_táborban, Békéscsabán a DÉLÉP épületében és Bicskén a betonútvállalat munkásszállásán. A küldöttség vezetője elmondta, hogy a menekültügyi főbiztosságnak nem érdeke, hogy újabb menekülthullámot indítson el. Ha viszont egyes embereknek kényszerű okok miatt el kell hagyniuk hazájukat, akkor erkölcsi kötelességük és vállalt feladatuk segíteni őket. A befogadó táborok tehát elsősorban nem biztatni akarnak, hanem kezelni a meglévő helyzetet. Tapasztalatuk, hogy kis létszámú és rövid ideig, tehát 2-3 hetes befogadásra alkalmas táborokat szabad felállítani, mert más esetben kialakulnak a láger-állapotok. Az ENSZ menekültügyi főbiztossága egyébként közreműködik a harmadik országba történő továbbutazás megszervezésében, de az európai országok nagy többsége az utóbbi időben jelentősen megszigorította a befogadást. Ebbe pedig az ENSZ szervezete nem tud beavatkozni. A küldöttség vezetője elismerőleg szólt Magyarorszag eddigi lépéseiről. Véleménye szerint együttműködve a főbiztossággal, ezután az eddigieknél is humánusabban, jogszerűbben és kulturáltabban lehet majd a menekülteket fogadni és letelepíteni. A külügyminisztérium államtitkára egyébként a küldöttség vezetőjével a magyarországi

menekültügyi iroda felállításával kapcsolatos levelet küldött a menekültügyi főbiztosnak. Ennek tartalmát nem hozták nyilvánosságra. A bevezető kérdés úgy szólt, hogy változik-e a Magyarországra menekültek helyzete, jogi státusza.

- Az a tény, hogy az eddig sok esetben tapasztalt esetlegességet felváltja a tudatosság, mindenképpen hozzájárul a menekültkérdés jobb megoldásához.

+++

Hung. Monitoring 24.3.89. (Esti Magazin, 18.30 h)

Hazaérkezett Romániából a Magyar Vöröskereszt végrehajtó bizottsága elnökének helyettese, aki a román vöröskereszt kongresszusán vett részt. Dr. ALFÖLDI ÁRPÁDDAL Soós Éva beszélget:

- Milyen lehetőségük volt arra, hogy a román vöröskereszt képviselőivel az erdélyi menekülteket érintő kérdésekről is beszélgethessenek?

- Javaslatunk a két szervezet közötti kapcsolatok erősítésére vonatkoztak. Felajánlottuk, hogy a román vöröskereszt kongresszusáról és a munkájukról az elnök, vagy alelnök írjon a Magyar Vöröskereszt lapjában. Hasznosnak véltük, hogy ha folytatjuk a tanulmányi delegációk cseréjét, dokumentáció cserét. Ezekre a felvetésekre, javaslatokra pozitív választ kaptunk. A javaslatunk másik része az úgynevezett humanitárius kérdések csomagja volt. Itt gyógyszer, gyógyászati segédeszközök, vöröskereszten keresztül eljuttatását javasoltuk. Javasoltuk a kiskorú gyerekeknek a határon átjuttatását, a két szervezet képviselői által. Ezekre a javaslatokra nem kaptunk pozitív választ.

- Javulás volt-e családegyesítési kérelmekben, amit a Magyar Vöröskereszt elküldött a román vöröskereszthez?

- Decemberben 8 gyerek, januárban 15 gyerek, februárban 119 gyerek,

március 21-ig bezárólag pedig 68 gyerek megkapta a kiutazási engedélyét Magyarországra. Tehát a tény önmagában is világosan beszél, hogy az illetékes szervek foglalkoznak a családegyesítéssel. Mi arról győződünk meg, hogy a román vöröskereszt nem vesz ebben a folyamatban részt. Meggyőződünk arról, hogy a román vöröskereszt most olyan körülmények és olyan feltételek között dolgozik, hogy a mi javaslatainkra ezekben a kérdésekben nem adhatnak pozitív választ.

+++

Hung. Monitoring 25.3.89. (Hírek, 18.30 h)

Hajdúszoboszlón aláírási akciót kezdtek a KISZ kezdeményezésére a helyi fiatalok, mert a szoboszlói KISZ iskolát a lakosok megkérdezése nélkül erdélyi menekülteket befogadó állomássá akarják átalakítani. A város párt- és állami vezetése is csak a sajtóból értesült a tervről, mert őket sem értesítették előzetesen a tervezett menekülttábor létesítéséről. Hajdúszoboszlón ezért olyan hírek is elterjedtek, hogy az üdülőövezet közepén szögesdróttal körbevett menekülttábort állítanának fel.

+++

Hung. Monitoring 28.3.89. (Krónika, 7 h)

A mikrofonnál: Orosz József.

- Hazai tudósítások. Hajdúszoboszlón már több százan írták alá azt a jegyzéket, amelyben tiltakoznak a városban létesítendő erdélyi menekülttábor ellen. Az aláírásgyűjtést a helyi KISZ bizottság szervezi, a további részleteket Darabos János az MSZMP városi titkára mondja el, aki a riportban arról beszél, hol is lenne a pontosan a szögesdróttal körbe kerített menekülttábor.

- Hajdúszoboszlón a város üdülőövezetének központjában. Szakszervezeti üdülők, vállalati üdülők, iskolai táborok szomszédságában.
- Kik javasolták, hogy ott legyen a menekülttábor?
- Annyit tudunk, hogy megyei tanácsi vezetők, ill. a Belügyminisztérium, illetve később az ENSZ menekültügyi bizottságának tagjai jártak Hajdúszoboszlón, és ők tekintették ezt meg.
- Voltak ott helyszíni szemlén?
- Igen.
- És konzultáltak valakikkel?
- Nem konzultáltak, a tanács vezetői sem vettek részt ezen a bizonyos bejáráson, nem kaptak meghívót.
- A városi PB csatlakozott-e a városi KISZ-esekhez, ugye ők aláírásokat gyűjtene a menekülttábor ellen?
- Igen, személy szerint én is és munkatársaim is aláírtuk ezt az ívet.
- Hová küldik el ezt?
- Ismereteim szerint a megyei tanácshoz, illetve a BM-ba.
- Azt is elvetik, hogy Hajdúszoboszlón másutt lenne egy ilyen menekülttábor?
- Jelenleg én látok lehetőséget, hogy itt más területen a városban ezt meg tudnánk valósítani.
- Ha jól értem, akkor most az a kérdés, hogy egyáltalán ne legyen Hajdúszoboszlón menekülttábor?
- Igen.
- Végül is kinek a döntésétől függ ez, hogy lesz vagy nem lesz?
- Csak a minisztérium döntése alapján születhet ez meg, mert gondolom, hogy a város vezetését eddig nem kérdezték meg, akkor ezután ennek a megkérdezése talán formáság is lenne.
- Ön lát reális esélyt, hogy a minisztérium átnyúlhat a városi tanács feje felett?
- A példa azt mutatja, hogy igen.